

Силабус навчальної дисципліни
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

LABORE ET ZELO

Освітня програма: «Музичне мистецтво. Вокально-хорове мистецтво»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) рівень

Обсяг: 6 кредитів ЄКТС

Курс: 1; Семестр: 1

Дні, Час, Місце: згідно з розкладом

Кафедра: педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту

Затверджено: протокол №1 від 27.08.2024 р.

Інформація про викладача

Ім'я	Новгородська Юлія Григорівна
Контакти	E-mail: NovgorodskayaYG04@gmail.com
Робоче місце	Кафедра педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту (ауд.233 навчально корпусу №1)
Години консультацій	Вівторок: 13:30-14:50
Ім'я	Щотка Оксана Петрівна
Контакти	E-mail: oksanashchotka@gmail.com
Робоче місце	Кафедра педагогіки, початкової освіти, психології та менеджменту (ауд.233 навчально корпусу №1)
Години консультацій	Вівторок: 13:30-14:50

Опис навчальної дисципліни

«Педагогіка та психологія вищої школи» – це інтегративна навчальна дисципліна системи педагогічних та психологічних наук, що забезпечує набуття психолого-педагогічних компетентностей здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти, необхідних для професійної науково-педагогічної діяльності у вищій школі. Навчальна дисципліна спрямована ознайомити здобувачів з основними тенденціями розвитку вищої освіти, з теорією та практикою навчання, виховання й управління у вищій школі; психологічними закономірностями освітнього процесу, особливостями співпраці викладача і студента, викладача і студентської групи; формування готовності магістрантів, як майбутніх викладачів вищої школи, до науково-педагогічної інноваційної діяльності.

Дисципліна вивчається в першому-другому семестрі. Постреквізит: ОК8 «Методика викладання фахових музичних дисциплін у вищій школі».

Компетентності та результати навчання

Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Музичне

мистецтво. Вокально-хорове мистецтво» сприяє набуттю здобувачами компетентностей:

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати автономно.

ФК5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК10. Здатність проєктувати, реалізовувати та оцінювати педагогічну діяльність у закладах вищої освіти з урахуванням принципів інклюзивності, доступності та різноманіття, забезпечуючи ефективну взаємодію зі здобувачами з різними освітніми потребами та створення безбар'єрного освітнього середовища.

Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОП «Музичне мистецтво. Вокально-хорове мистецтво» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.

ПРН8. Здійснювати викладання вокалу / диригування з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

ПРН12. Володіти методами, засобами, прийомами інформаційно-комунікаційних технологій у творчій, пошуково-дослідницькій та педагогічній діяльності.

ПРН14. Уміти проєктувати, реалізовувати та критично оцінювати інклюзивне освітнє середовище у вищій школі, застосовувати сучасні педагогічні практики та методи адаптації навчання з урахуванням принципів доступності, різноманіття й індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти.

Форми, методи та засоби навчання

Освітній компонент буде викладений у формі лекцій (32 год) та практичних занять (28 год), організації самостійної роботи здобувачів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (120 год).

Викладач використовуватиме такі методи навчання: лекція-діалог, лекція-візуалізація, проблемно-пошуковий метод, кейс-метод, інтерактивні методи («мозковий штурм», «круглий стіл», ділова гра, сторітелінг, метод проєктів, метод моделювання, тренінг, розв'язання педагогічних завдань).

Навчальна дисципліна передбачає використання: підручників, посібників з педагогіки та психології у вищій школі; наукових джерел інформації у галузях дослідження сучасної психолого-педагогічної науки; довідкових джерел: словників, енциклопедій тощо; електронного ілюстративного матеріалу, персональних гаджетів; інтернет-ресурсів.

Організація навчання

Теми лекцій

№	Назва теми	Кількість годин
РОЗДІЛ I. «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»		
1	Педагогіка вищої школи: предмет, завдання та сучасні методологічні підходи	2
2	Викладач закладу вищої та фахової передвищої освіти як проєктувальник і координатор освітнього процесу	2
3	Дидактичні засади організації навчання у мистецьких закладах освіти: принципи, інновації, цифровізація	2
4	Планування та організація освітнього процесу: адаптація змісту до різних категорій здобувачів	2
5	Форми організації освітнього процесу у вищій школі: традиційні, інноваційні та змішані підходи	2
6	Методи та технології організації навчання з урахуванням індивідуальних освітніх потреб	2
7	Система діагностики навчальних досягнень: методи, засоби, ІКТ-інструменти	2
8	Сучасні виклики упровадження освітньої інклюзії у вищій школі	2
РОЗДІЛ II. «ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»		
9	Психологія вищої школи як наука у контексті професійної, виконавської та педагогічної діяльності	2
10	Психологічні особливості студентів: вікові, індивідуальні та освітні потреби	2
11	Соціально-психологічна динаміка студентських груп у закладах вищої та фахової передвищої освіти	2
12	Особистісно-професійний і творчий розвиток здобувачів освіти: психологічні та педагогічні аспекти	2
13	Психологічні основи управління освітнім процесом з урахуванням принципів інклюзивності та доступності	2
14	Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами: комунікація, мотивація, партнерство	2
15	Педагогічні конфлікти у вищій школі: методи аналізу, запобігання та врегулювання	2
16	Психологія особистості викладача та його діяльності у процесі організації інклюзивного освітнього середовища	2
Разом		32

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
РОЗДІЛ І. «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»		
1	Науково-методичне забезпечення освітнього процесу: сучасні підходи, інструменти та цифрові технології	2
2	Методика підготовки та проведення лекційних занять: планування, інноваційні формати та ІКТ	2
3	Методика підготовки і проведення практичних та лабораторних занять з урахуванням компетентнісного підходу	2
4	Організація та методика науково-дослідної роботи здобувачів: етапи, методи, етичні аспекти	2
5	Практична підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти: педагогічні та управлінські аспекти	2
6	Інтерактивні технології навчання як інноваційний інструмент організації освітнього процесу	2
7	Інклюзивна освіта у вищій школі: включення осіб з особливими освітніми потребами та адаптація навчального середовища	2
РОЗДІЛ ІІ. «ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»		
8	Психологія вищої та фахової передвищої освіти як предмет наукового аналізу: завдання, методи та сучасні напрями досліджень	2
9	Вікові та індивідуальні особливості студентства: психологічні та педагогічні аспекти	2
10	Студентська академічна група: формування, розвиток, вплив на освітній процес	2
11	Психологія управління освітнім процесом з урахуванням інклюзивних принципів у закладах вищої та фахової передвищої освіти	2
12	Психологічні аспекти педагогічного спілкування: мотивація, комунікація, партнерство	2
13	Психологія протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії: методи запобігання та шляхи вирішення	2
14	Психологія особистості викладача та аналіз його професійної діяльності у контексті інклюзивного навчання	2
Разом		28

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
РОЗДІЛ І. «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»		
1	Педагогіка вищої школи як наука, її предмет та завдання: скласти список нормативних документів, які регламентують діяльність	4

	закладів вищої та фахової передвищої освіти; визначити та схарактеризувати етапи становлення вищої школи в Україні	
2	Викладач вищої школи як організатор освітнього процесу	6
3	Дидактичні засади освітнього процесу у вищій школі: встановити закономірний зв'язок між поняттями процес, результат, мета навчання (схематично); схематично зобразити структуру освітнього процесу в ЗВО та фаховому коледжі; розкрити закономірності та принципи освітнього процесу у вищій школі; охарактеризуйте особливості організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання	6
4	Особливості планування та організації освітнього процесу у закладах вищої та фахової передвищої освіти: схарактеризуйте стандарти вищої та фахової передвищої освіти та їх складові; вкажіть основні види науково-методичного забезпечення освітнього процесу; розкрийте зміст основних нормативних документів, що регулюють діяльність науково-педагогічних працівників вищих та передвищих навчальних закладів України; схарактеризуйте структуру та особливості укладання навчально-методичного комплексу	8
5	Основні форми організації освітнього процесу у вищій школі: розкрийте сутність методичного супроводу лекційного (практичного) заняття; розкрийте сутність основних критеріїв оцінки лекції (практичного/лабораторного) заняття; вкажіть основні вимоги до викладача під час читання лекції; визначте основні способи вдосконалення лекції з допомогою проблемного викладу; розкрийте методику використання електронних засобів та різноманітних дидактичних прийомів з метою удосконалення лекційного (практичного/лабораторного) заняття; розкрийте сутність, структуру та вимоги до програми практики; розкрийте особливості організації та керівництва практикою; зазначте основні умови ефективності практичної підготовки студентів	8
6	Технології та методи організації освітнього процесу у вищій школі: на основі вивчення літератури зробити порівняльну характеристику традиційного та інноваційного підходів до навчання, результати своїх досліджень занести у таблицю; на основі порівняльного аналізу визначити позитивні і негативні сторони пасивної, активної та інтерактивної моделей навчання. Результати занесіть у таблицю; визначити інтерактивні технології, які найбільш доцільні при викладанні мистецьких дисциплін. Дані занести в таблицю; підібрати по 3 кейс-метода з розв'язками	10
7	Система діагностики навчальних досягнень здобувачів вищої та фахової передвищої освіти: визначте фактори, які визначають якість навчання здобувачів вищої та фахової передвищої освіти; визначте, що може бути предметом контролю; сформулюйте основні вимоги до контролю навчальних досягнень студентів	10

8	Сучасні виклики упровадження освітньої інклюзії у вищій школі: скласти список нормативних документів, що регламентують упровадження інклюзії у вищій школі; схарактеризувати інноваційні технології у роботі зі студентами з ООП	10
РОЗДІЛ II. «ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»		
9	Вища освіта як предмет психологічного аналізу. Предмет, завдання і методи психології вищої школи: ведення словника термінів; складання логічної схеми основних понять теми; опрацювання першоджерел	4
10	Вікові особливості студентства: ведення словника термінів; складання логічної схеми основних понять теми; самодігностика та рефлексія результатів	6
11	Особистісно-професійний та творчий розвиток студентів у вищій школі: ведення словника термінів; складання логічної схеми основних понять теми; аналіз кейсів	6
12	Студентська група – створення, розвиток, роль в освітньому процесі: ведення словника термінів; складання логічної схеми основних понять теми; психологічна діагностика стану та розвитку групи	6
13	Психологія управління освітнім процесом у вищій школі. Психологічні засади інклюзії у вищій школі: ведення словника термінів; складання логічної схеми основних понять теми; аналіз кейсів з педагогічної практики ЗВО та фахового коледжу	8
14	Психологічні особливості педагогічного спілкування викладача зі студентами: ведення словника термінів; складання логічної схеми основних понять теми	8
15	Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення: ведення словника термінів; складання логічної схеми основних понять теми; аналіз кейсів з педагогічної практики ЗВО та фахового коледжу; картографування конфлікту	10
16	Психологічна характеристика діяльності та особистості викладача вищої школи: ведення словника термінів; складання логічної схеми основних понять теми; самодігностика та рефлексія результатів	10
Разом		120

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
30	Розділ I. - Робота під час занять - Портфоліо - ІНДЗ «Рефлексія особистісно-професійних якостей особистості педагога»

30	Розділ II. - Виконання практичного завдання - Розв'язання педагогічних ситуацій - ІНДЗ (презентація, надіслана через Інтернет та захищена в аудиторії).
40	Екзамен (тестові завдання закритої форми по 1 балу за правильну відповідь розділу I. – 20б.; тестові завдання закритої форми по 1 балу за правильну відповідь розділу II. – 20б.)
100	Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом освітнього процесу. Однак, якщо студент бажає навчатися дистанційно – всю навчальну діяльність, включно з виконанням і поданням для оцінювання завдань, можна здійснювати у дистанційному режимі на сторінці курсу в середовищі УНІКОМ.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Крайньою межею виконання завдань є п'ять днів до екзамену.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з чинним положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/uxufcx>). Всю заплановану роботу здобувачі виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається здобувачу на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/dkhfxg>) університету, а також принципів і правил поведінки, визначеним у Етичному кодексі Ніжинського державного

університету імені Миколи Гоголя (<http://surl.li/vyonww>).

Інклюзивне навчання. Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у **неформальній** освіті.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

1. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи : навч. посіб. Київ: НАУ, 2015. 240 с.
2. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 296 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник Київ: ЦНЛ, 2018. 384 с.
4. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
5. Зайченко І. В., Теслюк В. М., Каленський А. А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. URL: <https://lirak.com.ua/preview/12231.pdf>.
6. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р.
7. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
8. Мешко О.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. Тернопіль: «Вектор», 2018. 196 с.
9. Навчальний посібник з дисципліни «Педагогіка вищої школи» / Уклад. А. В. Лисенко. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 102 с.
10. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019.
11. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підр. Київ: Каравела, 2017. 360 с.
12. Прищак, М. Д. Педагогіка, психологія та, методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
13. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ, 2017. 166 с.
14. Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пашенко, Я. Г. Невідома / за ред. О. І. Власової. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2015. 405 с.
15. Робота викладача в системі управління навчанням eFront / С.П. Касьян // Посібник. Київ: ДВНЗ УМО НАПН України, 2018. 44 с.
16. Ormrod Jeanne Ellis, Anderman Eric M., Anderman Lynley H. Educational Psychology: Developing, Learners. Pearson Education. 2020. URL: https://sehthefoundation.org/wp-content/uploads/2023/09/Jeanne-Ellis-Ormrod-Eric-M.-Anderman-Lynley-H.-Anderman-Educational-Psychology_-Developing-Learners-10th-Edition-Pearson-2019.pdf.